

Reactie MRF internetconsultatie Wetsvoorstel verbetering bestrijding heling

Inspraakperiode: Van 16 november t/m 21 december 2020.

REACTIE OP WIJZIGINGEN WETBOEK VAN STRAFRECHT/STRAFVORDERING – art 437 WvSr

Hieronder de reactie vanuit de **Metaal Recycling Federatie (MRF)** op de voorgestelde wijzigingen in het Wetboek van Strafrecht/Strafvordering ter verbetering van de bestrijding van heling.

De MRF steunt de invoering van een uniforme landelijke DOR-regeling. Verplichte registratie van de inkoop van een beperkt aantal diefstalgevoelige metalen en materialen in een aan een politiedatabase gekoppeld digitaal register werpt een drempel op tegen diefstal en heling. Daarnaast brengt een uniforme landelijke regeling een einde aan de huidige onwerkbare lappendeken van gemeentelijke DOR-regelingen.

De ter consultatie gelegde wijzigingen in Wetboek van Strafrecht en Strafvordering moeten de basis leggen voor de **AMvB** waarmee deze regeling verder wordt ingevuld.

De feitelijke uitwerking van de DOR-regeling zal derhalve plaatsvinden via een AMvB. Een dergelijke uitwerking vormt ons grootste **punt van zorg**.

Naar onze mening moet worden voorkomen dat de **Kamer buiten spel** wordt gezet, omdat de feitelijke uitvoering geschiedt via **gedelegeerde regelgeving**.

Vanwege de **praktische uitvoerbaarheid**, (administratieve) belasting en kosten, alsmede zwaarwegende **privacy-aspecten** die aan de verdere invulling van de DOR-regeling zijn verbonden, achten wij dit zeer onwenselijk.

In de afgelopen 5 jaar dat de MRF overleg heeft gevoerd met vertegenwoordigers van Justitie en Politie over de invoering van een landelijke DOR regeling heeft de MRF keer op keer benadrukt dat invoering van DOR alleen kan functioneren als de regeling draagvlak heeft in de sectoren waarvoor deze gaat gelden.

Randvoorwaarden voor het verkrijgen van **draagvlak** bij de professionele metaalrecyclingbedrijven, die worden vertegenwoordigd door de MRF, zijn de volgende:

- DOR-registratie moet beperkt blijven tot de **inkoop** van een beperkt aantal diefstalgevoelige en herkenbare metalen en materialen;
- DOR-registratie moet beperkt blijven tot **contante inkoop** van particulieren. In deze stromen zitten de eventuele risico's op diefstal en heling;
- **Bewaartermijn** moet worden beperkt **tot 3 dagen** vanwege de logistieke en vergunningstechnische onuitvoerbaarheid bij professionele metaalrecyclingbedrijven om langer dan 3 dagen ingekochte materialen in '*ongeschonden staat*' op het bedrijfsterrein op te slaan;

- de landelijke DOR registratie moet samengaan met een traject van **verstevigde handhaving en fysieke controles** bij 'free riders', die in gevallen niet eens beschikken over een internetaansluiting.

Uit de **Memorie van Toelichting** en eerdere gesprekken blijkt dat onvoldoende is geluisterd naar bovenbedoelde adviezen van de MRF over draagvlak en uitvoerbaarheid.

Hieruit vloeit voort dat – ondanks onze steun voor invoering van de landelijke DOR-regeling – wij het onverstandig vinden om de feitelijke uitwerking in een AMvB te regelen, zonder deze voor te leggen aan de Kamer.

Geraakte doelgroepen

Tot de *opkopers en handelaren in gebruikte en ongeregelde goederen* worden ook metaalrecyclingbedrijven gerangschikt, op basis van het zgn **GRUTHOK** artikel als bedoeld in artikel 437 Wetboek van Strafrecht.

In de interpretatie en uitwerking van de DOR-regeling wordt nog steeds uitgegaan van een beeld van de metaalrecyclingsector, zoals de branche er in **1886** uitzag, toen artikel 437 van het Wetboek van Strafrecht tot stand kwam. Kleinschalige handelaren en opkopers van metaalafval. Per stuk aangeboden en in kilo's

Aan de onderkant van de markt zijn nog bedrijfjes die op deze wijze opereren.

Voor het gros van de **3 miljard kilo schroot** die in Nederland jaarlijks wordt ingezameld en gerecycled gaat, vindt **inkoop en verkoop in bulk** plaats en gerekend in **tonnen** en niet stuksgewijs en in kilo's. Metaalafval wordt in grote tonnages ingekocht, geknipt, geshredderd, gesorteerd naar soorten en kwaliteit en afgezet naar **staalfabrieken en metaalsmelterijen** in binnen- en buitenland om daar als **secundaire grondstof** voor de vervaardiging van nieuwe metalen te worden ingezet.

Slechts maximaal 1% van de metalen vindt nog plaats via particuliere inkoop. Alleen hierbij zijn omstandigheden nog enigszins vergelijkbaar met de situatie in 1886.

Het onbegrip bij de professionele metaalrecyclingmarkt te worden geconfronteerd met een onuitvoerbare wettelijke maatregel, gebaseerd op een **branchebeeld van 135 jaar geleden**, is dan ook groot.

Zoals aangegeven zitten de risico's voor diefstal en heling bij de (contante) inkoop van particulieren. Dit betreft in het totaal max. **1% van de omzet** in de sector.

Door de voorgenomen uitgebreide reikwijdte van de DOR-regeling vallen echter ook alle industriële en bancaire inkopen onder de verplichte DOR-registratie.

Ook de NAW-gegevens van **(beroeps)chauffeurs** moeten hierbij standaard via het DOR worden geregistreerd in de **politiedatabase met potentiële dieven**.

Zowel qua privacy-aspecten als administratieve belasting is dit **onacceptabel en disproportioneel**. Echter, dat is wel hoe de voorgenomen DOR-regeling voor metaalrecyclingbedrijven er nu uitziet.

Effecten voor het bedrijfsleven

Alle opkopers en handelaren die van het opkopen of handelen in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorieën van gebruikte of ongeregelde goederen een beroep of gewoonte maken, worden verplicht om die goederen en de personen die deze goederen aanbieden, in te voeren in het **Digitaal Opkopersregister (DOR)**. Ook worden zij verplicht

zich via het **Digitaal opkopersloket (DOL)** te melden bij hun gemeente. Het beoogde effect van de introductie van deze landelijke verplichtingen is heling beter te kunnen bestrijden en de daaraan ten grondslag liggende diefstallen. In het geval van metaalrecycling, veelal koperdiefstallen.

Zoals aangegeven, zijn de MRF en bij haar aangesloten ledenbedrijven bereid om mee te werken aan de bestrijding van (metaal)diefstal en heling via registratie in het DOR en de daaraan gekoppelde politiedatabase.

De wijze waarop men nu meent de DOR-regeling te moeten invoeren, is echter disproportioneel, ondoelmatig en strijdig met privacyregels.

Deze aspecten zijn dermate zwaarwegend dat invoering van de DOR-regeling via de Kamer moet lopen, en niet mag worden ingevuld via een AMvB.

Memorie van Toelichting - commentaar

Blz 4, inkoop

De MRF is blij dat de DOR-registratie beperkt blijft tot de **inkoop** van een beperkt aantal diefstalgevoelige metalen/materialen, en daarmee de verkoop buiten de scope van de regeling wordt gehouden. Verkopen van metalen vinden per definitie in bulk plaats. Gesorteerde en bewerkte materialen zijn onmogelijk meer tot een vorige eigenaar te herleiden. Registratie van verkopen is daarmee per definitie zinloos voor metalen.

Blz 5/6, bewaartermijn van vijf (5) werkdagen

De MRF benadrukt dat het in **ongeschonden staat bewaren gedurende 5 werkdagen van metalen** praktisch, logistiek en vergunningstechnisch **onuitvoerbaar** is voor de grotere professionele metaalrecyclingbedrijven. Zoals aangegeven, gaat de inkoop/verkoop om enorme tonnages op dagbasis, waar snelle verwerking en doorvoer noodzakelijk is.

Door de DOR-regeling niet te beperken tot contante inkoop waar de eventuele risico's op gestolen materialen zitten, heeft de wetgever een probleem over de branche en zichzelf afgeroepen. Een bewaartermijn van vijf werkdagen is onwerkbaar en onuitvoerbaar voor alle grotere en professionele metaalrecyclingbedrijven.

Wij verzoeken met klem, of de **bewaartermijn te verkorten tot 3 dagen of de DOR-registratie te beperken tot contante inkopen.**

Het laatste lijkt ons in alle opzichten het meest wenselijk en praktisch.

Blz 7, beheer DOL

Het beheer van het Digitaal Opkopers Loket (DOL) is neergelegd bij het **Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV)**. In het DOL vindt de aanmelding plaats van de onder de verplichting vallende bedrijven.

Onduidelijk is nog steeds of kan worden volstaan met registratie van de vestigingsgegevens van de rechtspersoon, dan wel dat de privégegevens van bestuurders/directie moeten worden ingevoerd.

Feit is evenwel dat CCV een **privaatrechtelijke stichting** waarvan het privacybeleid en privacywaarborgen onduidelijk zijn voor derden.

Het is onduidelijk wat de wettelijke grondslag is voor de door haar uit te voeren taken en exact welke partijen/personen toegang krijgen tot de in het DOL ingevoerde bedrijfs- en

privégegevens, alsmede onder welke voorwaarden. 'Goede vervulling van hun taak' (blz 12) is wat dat betreft een veel te vage omschrijving.

Blz 8, 1.4.1 Toets aan de grond- en mensenrechten

De DOL-melding en DOR-registratie kent tal van aspecten die direct de kern van privacy wet- en regelgeving raken. **Proportionaliteit en doelmatigheid** zijn daarbij van groot belang.

De opmerking in direct al de 1^e regel van deze paragraaf dat: '*... voor de aanbieders van gebruikte en ongeregelde goederen dit wetsvoorstel geen gevolgen heeft voor de bescherming van hun persoonlijke levenssfeer.*' is **onjuist en misleidend**.

Alle aanbieders van metalen die als diefstalgevoelig zijn aangemerkt, worden met hun **privé** NAW-gegevens geregistreerd gedurende een periode van 4 jaar in een **politiedatabase van potentiële dieven**.

Deze registratieplicht is dusdanig opgerekt dat ook alle **(beroeps)chauffeurs** die metalen afleveren bij een metaalrecyclingbedrijf als aanbieder moeten worden geregistreerd in het DOR. Zij belanden in diezelfde politiedatabase van potentiële dieven.

Als het ministerie van Justitie en Veiligheid dit kwalificeert als 'geen gevolgen voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer', dan geeft dat te denken voor de verdere interpretatie van privacy-aspecten.

De voorgenomen uitvoering en reikwijdte van de verplichte DOR-registratie heeft door de registratie van niet alleen de contante inkopen maar ook de bancaire inkopen, alsmede registratie van (beroeps)chauffeurs alle kenmerken van een **sleepnetregeling**.

Dit maakt DOR-registratie tot een zware administratieve last, waarbij de verhouding tussen beoogd opsporingsdoel en het gekozen middel zoek is.

Een dergelijke uitvoering staat ook haaks op de geldende privacy-principes.

AVG en Wet Politiegegevens vereisen beide **rechtmatigheid** en **doelgebondenheid**. Met deze uitgebreide invulling is met name die doelgebondenheid inmiddels uit het zicht verdwenen.

Blz 14/15, kosten/administratieve lasten

Het alhier gestelde over kosten en administratieve lasten is onbegrijpelijk.

Dat het ter beschikking stellen van een webservice de administratieve lasten tot nul zou reduceren, is een *gotspe*.

Verderop in de toelichting wordt gesproken over het in rekening brengen van kosten voor de webservice die verband houdt met de DOR-registratie bij de bedrijven die verplicht moeten registreren in het DOR.

Het is wrang voor bedrijven die verplicht worden om enorme kosten te maken als gevolg van deze DOR-registratie om hen ook nog kosten in rekening te brengen voor een hieraan verbonden webapplicatie.

De suggestie dat de DOR-registratie geen lasten meebrengt, is eveneens onjuist. Zowel qua software aanpassingen als qua aanvullende registratiehandelingen zijn de kosten en administratieve lasten significant.

Zo lang het verband is uit te leggen tussen de registratie/identificatie van aanbieders/materiaalstromen enerzijds en het doel van de regeling anderzijds kan de MRF

daarmee instemmen.

Door de uitbreiding van de scope qua materialen en registratieverplichtingen is dat verband evenwel niet meer uit te leggen.

Resumerend

De MRF steunt de invoering van een uniforme landelijke DOR-regeling.

Verplichte registratie van de inkoop van een beperkt aantal diefstalgevoelige metalen en materialen in een aan een politiedatabase gekoppeld digitaal register werpt een drempel op tegen diefstal en heling.

De voorgenomen invulling via een AMvB baart ons grote zorgen voor wat betreft:

- doelmatigheid en proportionaliteit van de DOR-regeling
- schending privacy-aspecten
- en om die redenen: het draagvlak voor de regeling in de sectoren

Op verschillende plaatsen in de Memorie van Toelichting staat dat kwaadwillende bedrijven ingekochte gestolen goederen toch niet zullen invoeren in het DOR (o.a. blz 4).

Desalniettemin hebben Justitie en politie de verplichte DOR-registratie steeds meer willen uitbreiden buiten de materialen die volgens de MRF zijn te bestempelen als de 'echte risicostromen'. Dit met de argumentatie dat bedrijven anders de DOR-registratie zouden ontduiken door de transactie anders te benoemen.

Dit staat haaks op de ons inziens correcte inschatting in de Memorie van Toelichting dat malafide bedrijven transacties met een luchtje sowieso buiten de DOR-registratie zullen houden.

Met die argumentatie en onwerkbaar bepalingen wordt een regeling gecreëerd waarin het belangrijkste voor slagen ontbreekt: draagvlak.

De MRF wil met alle macht voorkomen dat dit gaat gebeuren...

Informatie/vragen

Voor vragen of aanvullende informatie kunt u zich wenden tot Hans Koning, directeur Metaal

Recycling Federatie (MRF)

mail@mrf.nl /070-3624610